

La llengua nacional

Una revista com *Llengua Nacional*, escrita en català i defensora de l'ús i del bon ús del català, demostra que hi ha vida intel·ligent més enllà de les publicacions científiques obsessionades pels *abstracts*, els *keywords* i el *peer review*.

A *Llengua Nacional* les exigències formals són les previsible i el producte resultant és bo. Ben lluny la comèdia dels experts anònims que, de tant que en saben, a vegades creuen que el català és local, per llengua i per continguts. Ha de ser dur conviure amb aquest prejudici que fa tancar els ulls als bons articles que, efectivament, parteixen d'una realitat lingüística concreta, local. Com la del català. Hi ha realitats lingüístiques que no parteixen de fets locals?

Llengua Nacional ha publicat un munt de textos molt interessants des del mateix número 1, l'octubre del 1991. Ara ja en sumen 85, amb Ramon Sangles com a director des del 1996.

Oficialitat única

L'últim manifest de *Llengua Nacional* demostra que la revista també fixa un estat d'opinió respecte a qüestions polèmiques. Fa poc més d'un any, la revista va defensar l'oficialitat única de la llengua catalana "en el nostre futur Estat independent".

La revista s'ha fet gran i no ha fet sinó guanyar en aspecte i contingut. El color en les pàgines centrals, per exemple, va arribar en el número 50, el 2005. Són articles que conformen una miscel·lània d'opinió informativa i valorativa, com la que en els anys 2001-2002 va portar a discutir sobre l'origen i el futur de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua.

A la revista hi trobareu entrevistes emblemàtiques, com la de Jordi Manent a Santiago Pey, com la de Carles Riera a Germà Colón; hi trobareu uns afinats estudis sintàctics d'Albert Jané; notes sobre els verbs *ser* i *estar*, de Jaume Vallcorba; sàvies consideracions sociolingüístiques, de Marcel Fité; apunts lèxics excepcionals, de David Casellas i de Lluís Marquet; recerques sobre interferències, de Gabriel Bibiloni; reflexions oportunes sobre la nova diglòssia, de Jaume Corbera; els punts gramaticals i lèxics conflictius, de Josep Rúaix; etcètera.

Una citació de Pompeu Fabra va encapçal·lar la revista durant catorze números seguits: "A tot arreu del món, quan en un domini lingüístic s'ha produït una literatura, veiem formar-s'hi una llengua literària filla d'un llarg i acurat treball de selecció i fixació. [...] Els catalans tinguérem la nostra llengua nacional." *

Vinyoli: l'home i el poeta

Joan Vinyoli va néixer a Barcelona l'any 1914. El seu pare era metge. Durant l'adolescència estiuè a Santa Coloma de Farners, i el paisatge de la rodalia apareix sovint als seus poemes. Va treballar en una empresa editorial.

Autodidacte, descobrí molt jove la poesia de Rainer M. Rilke, que havia de traduir posteriorment i que fou decisiva per a la seva formació. La influència dels poetes alemanys, Hölderlin i Goethe, sobretot, marcà els seus inicis, en els quals podem observar també trets del simbolisme i de la metafísica de Rilke.

La seva manera d'escriure, fruit d'un treball minuciós, s'oposa a la inspiració o a la il·luminació espontànies i apareix ja a *Primer desenllaç* (1937). Poemes d'una gran claredat i senzillesa són reunits a *De vida i somni* (1948); temàticament representen un retorn a la natura, a la contemplació de les coses elementals. El van seguir *Les hores treballades* i *El Callat*, poesia simbòlica d'arrels quasi metafísiques. A *Realitat* utilitza la ironia i el sarcasme, junt amb el patetisme i la gravetat, amb un llenguatge directe que es refereix a la realitat objectiva. A *Tot és ara i res* (1970) parla de la destrucció mútua en l'amor i de les pèrdues irrecuperables.

En general, la caducitat de les coses i dels anys i la rememoració dels dies passats són una constant dels seus versos, opacs i austers. Característiques ben evidents a *Encara les paraules*, *Ara que és tard* i *Vent d'aram*. L'any 1981 publica una de les millors obres: *A hores petites*, en què fa ús de la rima, abandonada feia molt temps. Poc abans de la seva mort, esdevinguda l'any 1984, va donar a conèixer dues obres magnífiques: *Domini màgic* i *Passeig d'aniversari*. No és exagerat, doncs, dir que la poesia de Vinyoli culmina en els últims llibres.

Com afirma Xavier Macià en l'estudi introductor que encapçala la nova edició d'*El Callat*, en la reedició de l'any 1994, el pròleg d'aquesta obra, publicada el 1956, "és un dels textos teòrics més representatius i fonamentals de Joan Vinyoli". En ell es troba recollit el més essencial de l'ideari estètic vinyolià i es consignen els conceptes poètics clau i els deutes i les influències més remarcables.

De passada, l'autor fa una revisió crítica del conjunt de la seva obra publicada fins llavors. Podríem dir que és un *diàleg* entre el jo persona i el jo autor.

Hi ha una dimensió *màgica* i *sagrada* de la paraula poètica a *El Callat*, que és la mateixa que trobem en la majoria dels poetes romàntics, amb ressons encara en Joan Maragall. D'aquesta manera, el poeta –creador i torsimany de les paraules– esdevé, com Orfeu, l'únic ésser capaç de penetrar fins al cor de les ombres i retornar a la llum.

Jo, personalment, estic molt d'acord amb unes reflexions del mateix Vinyoli en el seu pròleg: "Per bé que es pot fer i es fa molt bella poesia rica d'imatges i de complicada textura, l'essència lírica no resi-

H

Hi ha una dimensió 'màgica' i 'sagrada' de la paraula poètica a 'El Callat', que és la mateixa que trobem en la majoria dels poetes romàntics, amb ressons encara en Maragall

Joan Vinyoli és autor de recull poètics com ara 'Domini màgic' i 'Passeig d'aniversari' i 'El Callat'.
ARXIU FAMÍLIA VINYOLI

deix tanmateix en elles; hi ha un cant líric més profund que tendeix al despullament i a la simplicitat." I al cap d'unes ratlles hi afegeix: "Quan el cant es forma així, després d'aquesta immersió en la vida profunda, les més senzilles paraules vénen armades d'una força que les situa automàticament en el pla del llenguatge poètic."

Dites aquestes sàvies paraules d'un poeta que va néixer fa cent anys, ja no em cal afegir res més. *